

Скайтек, 2012. – С. 236-232.

5. Стецюк Н.О. Кафедра екології та охорони довкілля Полтавського державного педагогічного університету імені В.Г. Короленка / Н.О. Стецюк. – Полтава: Верстка, 2009. – 68 с.

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ КОРЕКЦІЇ ПОРУШЕНЬ МОРАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ЗАСОБАМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

*О.А. Согоконь
Полтава, Україна*

В умовах глибокої політико-правової кризи, на тлі якої відбуваються державотворчі процеси в Україні, у молодіжному середовищі спостерігається наростання відчуженості, байдужості, відчуття невпевненості в завтрашньому дні, зневіри в можливість цивілізованого життя. Негативною тенденцією сьогодення стає збільшення чисельності асоціальних проявів поведінки, поширення агресивності та жорстокості, нівелювання таких універсальних моральних якостей, як чесність, справедливість, відповідальність, почуття власної гідності та обов'язку.

Узагальнення наукової літератури [1,3,5,6], а також власний досвід дають можливість визначити оптимальні педагогічні умови корекції моральної поведінки студентської молоді засобами фізичного виховання. Такими умовами, на нашу думку, є: 1) своєчасна діагностика порушень моральної поведінки студентської молоді та індивідуальний підхід до вибору адекватних виявленим недолікам засобів фізичного виховання; 2) урахування корекційних можливостей засобів фізичного виховання в навчальній і позанавчальній роботі.

Так, *перша педагогічна умова*, тобто своєчасно проведена комплексна діагностика (*виявлення індивідуальних відмінностей моральної поведінки особистості для прогнозування подальшої корекційної роботи*) дозволяє встановити порушення у студентів моральної свідомості (здатності до засвоєння моральних понять), спрямованості (культури вияву моральних почуттів, переконань, позитивних рис характеру) і досвіду (сформованості навичок і звичок моральних дій, потреби у самовдосконаленні).

Одержання достовірної інформації про рівень порушень моральної поведінки у студентської молоді зумовило необхідність проведення дослідження студентської молоді I – II курсу природничого факультету Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка.

Установлення порушень у студентів моральної свідомості (здатності до засвоєння моральних понять) зумовило необхідність діагностики сформованості у студентів таких моральних понять, як «добро», «совість», «порядність», «доброзичливість», «милосердя», «відповідальність», «толерантність» та ін. Аналізуючи отримані результати, ми припускаємо, що високий рівень розуміння цих понять виявляють студенти, які можуть пояснити їхню сутність, розкрити основні структурні елементи та застосувати ці знання на практиці. Достатній рівень характерний для тих студентів, які не завжди можуть правильно пояснити зміст указаних понять, не зовсім чітко уявляють їхню роль у моральній поведінці. Низький рівень демонструють студенти, які не можуть розкрити зміст моральних понять і не пов'язують знання моральних понять із професійною діяльністю.

Визначаючи усвідомлення студентською молоддю моральних понять, інтерес до них, мотивацію їх засвоєння та застосування, ми виходили з багаторічного досвіду фізичного виховання у вищій школі. Найважливішими узагальнюючими показниками при визначенні основних моральних понять було визнано спосіб поведінки, реальну діяльність, мотиви та характер учинків студентів. Це дозволило повніше з'ясувати конкретні вияви добра і зла, справедливого та несправедливого, емоційного та байдужого як необхідну умову сформованості моральної поведінки.

Як показали результати проведеного нами опитування з вивчення сформованості моральних понять, у значній кількості юнаків і дівчат (38 %) їхній рівень був недостатнім. Оскільки єдність знань і поведінки проявляється в діяльності, ми провели спостереження за практичними діями на заняттях фізичного виховання, на спортивних змаганнях, у позанавчальний час при виконанні студентами доручень. До уваги бралось ставлення студентів до спортивно-масової роботи, потреба в такій діяльності, мотиви участі в ній, ступінь прояву ініціативи та самостійності, уміння співвідносити моральні знання з діями.

Високий ступінь усвідомлення моральних понять виявили студенти (15 %), які були задоволені участю у спортивно-масовій роботі. Вони самі виступали ініціаторами проведення спортивних заходів, підтримували ініціативу інших студентів, з інтересом та відповідальністю ставилися до наданих їм доручень.

Достатнє усвідомлення моральних понять продемонстрували студенти (47 %) з нестійким ставленням до спортивно-масової роботи на заняттях фізичного виховання та в позанавчальній діяльності. Студенти цієї групи не мали достатніх навичок застосування моральних понять на практиці. У позанавчальний час вони брали участь у спортивно-масовій роботі, але інтерес до неї виникав у процесі самої діяльності. Такі студенти рідко виступали ініціаторами, проте ініціативу інших підтримували. Вони потребували уважного ставлення до себе, систематичного стимулювання своєї

моральної поведінки.

На жаль, недостатнє усвідомлення моральних понять виявили студенти (38 %), які характеризуються пасивністю у ставленні до занять фізичного виховання та спортивно-масової роботи. Такі студенти виступали виконавцями за умови постійного контролю. Ініціативи вони не проявляли, іноді відмовлялися від участі у змаганнях, в естафетах, у спортивних іграх та святах. Доручення виконували без інтересу до результатів діяльності.

У ході опитування викладачі фізичного виховання мали можливість постійно спостерігати за моральною поведінкою юнаків і дівчат, у разі потреби відповідно коригували їхню діяльність, керуючи процесом перетворення моральних понять студентської молоді у переконання.

Результати дослідження дозволили нам виявити такі основні недоліки усвідомлення моральних понять у студентської молоді, що потребує в подальшому проведенні відповідної педагогічної корекції: 1) моральні поняття розглядаються переважно в рамках загальних проблем суспільної та індивідуальної свідомості у сфері моралі; 2) зростає потреба розробки і втілення у практичну діяльність студентської молоді морально-педагогічних вимог і норм, які регулюватимуть її дії та відносини в навчально-виховному процесі вищої школи; 3) проблемі корекції моральних понять, особливо на заняттях фізичного виховання не приділяється достатньої уваги; 4) на даному етапі реформування вищої освіти в Україні проблема корекції моральних понять у студентської молоді розроблена недостатньо.

Матеріали нашого дослідження стали основою для пошуку відповідних засобів фізичного виховання для корекції в кожного студента потреби в самовдосконаленні. Реалізація цих засобів дозволила встановити, що самовдосконалення є наслідком і умовою залучення всіх студентів без виключення до занять фізичного виховання у вищій школі. Це також вимагає конкретизації мети фізичного виховання юнаків і дівчат, адекватного їй вибору системи методів і засобів фізичного виховання відповідно до укладеної програми. Ми дійшли висновку, що особливого значення набуває ведення студентами щоденника, який допомагає пригадувати життєві ситуації, обмірковувати їх значення у своєму житті, привчає фіксувати, а потім аналізувати свої вчинки, свою діяльність і на цій основі складати програму самовдосконалення.

Щоб діагностувати ставлення студентської молоді до проблеми самовдосконалення, ми запропонували їм відповідну програму вдосконалення власного «Я», що включала такі обов'язкові розділи: самозобов'язання на тиждень; самооцінка виконання прийнятих на тиждень зобов'язань; самозвіт виконання зобов'язань за місяць; самокритика виконання зобов'язань за місяць. Складання програми самовдосконалення допомагає пригадувати життєві ситуації, обмірковувати їх значення у своєму житті, привчає фіксувати і аналізувати вчинки, діяльність, працювати над власними недоліками.

На нашу думку, контроль із боку викладача фізичного виховання поступово має перерости у самоконтроль студента. Проте педагогічний вплив із метою регуляції вольових дій досягає лише тоді кінцевого результату, якщо згодом перетворюється на самовплив студента, на прагнення до саморегуляції своєї інтелектуальної, емоційної сфери, фізичного стану організму. У нашому дослідженні ми розглядаємо саморегуляцію як один із внутрішніх чинників самовдосконалення студентської молоді. Кожному викладачеві вищої школи слід брати до уваги те, що самовдосконалення – це свідомо діяльність студента, яка спрямована на найповнішу його реалізацію як особистості. Грунтуючись на активізації механізмів саморегуляції, таке самовдосконалення передбачає наявність чітко усвідомлених цілей, ідеалів, особистісного змісту. Воно пов'язане з певним рівнем самосвідомості, критичним мисленням, здатності до самовизначення, самовираження, саморозкриття і самовдосконалення. Тому одним із завдань викладача фізичного виховання є формування у студентської молоді відповідних умінь і навичок щодо роботи над собою.

Друга педагогічна умова передбачає врахування корекційних можливостей засобів фізичного виховання у навчальній і позанавчальній роботі. Виявлені попередньо порушення моральної поведінки студентської молоді зумовлюють необхідність вироблення індивідуального підходу до вибору засобів фізичного виховання адекватно встановленим недолікам. При цьому під засобами фізичного виховання розуміємо *природні або спеціально створені об'єкти, умови, дії, що утворюють виховне середовище, виконуючи при цьому корекційну функцію.*

Очевидним є те, що корекція моральної поведінки студентської молоді на заняттях фізичної культури полягає в цілеспрямованому впливі на моральні поняття, переконання, ідеали, почуття, високі моральні якості, навички і звички моральних дій та прагнення до самовдосконалення. У процесі корекційної роботи розв'язуються два тісно поєднаних завдання – вплив на уявлення юнацтва про норми і правила моральної поведінки, а також на внутрішню потребу в їх дотриманні і виконанні.

Література

1. Круцевич Т. Сформованість цінностей індивідуальної фізичної культури студентів різних відділень ВУЗу [Текст] / Т. Круцевич // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2008. – № 3–4. – С. 103–106.
2. Кузнецова О.А. http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_all/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=full

webr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR= Моральне виховання студентів вищих навчальних педагогічних закладів [Текст] : навч. посібник [для студ. вищих навч. закл.] / О.А. Кузнецова ; Миколаївський держ. ун-т ім. В.О.Сухомлинського. – Миколаїв : Ліон, 2006. – 164 с.

3. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи : [навч. посіб.] / А. І. Кузьмінський. – К. : Знання-Прес, 2005. – 486 с.

4. Теория и методика физического воспитания : учебник [для студ. вузов физ. воспитания и спорта] : в 2 т. / Т. Ю. Круцевич (ред.) – К. : Олимпийская литература, 2003. – Т. 1 : Общие основы теории и методики физического воспитания. – К. : Олимпийская литература, 2003. – 424 с.

5. Фізичне виховання і спорт у сучасних умовах : Всеукр. наук.-практ. конф., присвячена 55-річчю ф-ту фіз. культури Черкаського національного ун-ту ім. Б.Хмельницького, 29 вересня -01 жовтня 2004р. / Інститут проблем виховання АПН України ; Олімпійська академія України ; Черкаський національний ун-т ім. Богдана Хмельницького / А.І. Стеценко (відп.ред.). – Черкаси : Видавництво ЧНУ, 2004. – 274с.

6. Физическая культура студента [Текст] : учеб. [для студ. вузов] / М. Я. Виленский [и др.] ; ред. В. Ильинич. – М. : Гардарики, 1999. – 448 с.

7. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / М. М. Фіцула. – К. : Академвидав, 2006. – 352 с.

ПРОВЕДЕННЯ ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ З НЕОРГАНІЧНОЇ ХІМІЇ НА ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ ІФНМУ

*А.О. Стецьків, Л.В. Стецьків, О.В. Боднарчук
Івано-Франківськ, Україна*

Неорганічна хімія у вищій фармацевтичній освіті є однією з фундаментальних природничих дисциплін, яка формує основу хімічної грамотності провізора. Метою даної роботи є спроба поділитись досвідом викладання та оцінювання неорганічної хімії на фармацевтичному факультеті ІФНМУ в умовах Болонської системи [1].

Програма дисципліни структурована на 2 модулі, до складу яких входять блоки змістовних модулів. Всього на предмет виділяється 306 годин (8,5 кредитів ECTS), з них 40 годин – лекції, 160 годин – практичні заняття, 106 годин – самостійна робота студентів.

Важливим у вивченні будь-якої дисципліни є контроль знань. Згідно з принципами Болонської системи, поточний контроль знань здійснюється на кожному практичному занятті, відповідно до конкретних цілей теми [2].

Підсумковий контроль засвоєння модулю здійснюється на останньому занятті та передбачає усне опитування, написання студентом теоретичних та тестових завдань, а також контроль практичних навичок.

Модульний підсумковий контроль здійснюється по завершенню модуля. До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою та при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Форма підсумкового контролю стандартизована і включає контроль теоретичної та практичної підготовки.

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати під час складання підсумкового модульного контролю складає 80 балів.

Підсумковий модульний контроль зараховується студенту, якщо він демонструє володіння практичними навичками та набрав при виконанні завдань модуля **не менше 50 балів**.

Засоби контролю по кожному підсумковому модульному контролю:

- тестовий контроль – 0-40 балів;
- розв'язування ситуаційних задач – 0-10 балів;
- виконання практичного завдання – 0-10 балів;
- індивідуальне опитування – 0-20 балів.

За теоретичну підготовку студент може максимально отримати 60 балів, яка включає в себе:

- ✓ теоретичні завдання – 20 балів;
- ✓ тестовий контроль – 40 балів (кожний тест – 1 бал).

Перша частина модульного контролю складається з тестування, яке проходить в комп'ютерному класі фармацевтичного факультету. Тестові завдання складені за питаннями ліцензійного іспиту «Крок-1. Фармація» і включають 40 питань та наведені 5 варіантів відповідей, з яких необхідно вибрати одну правильну [3]. На кожне тестове завдання відводиться по 1 хвилині. Перед проведенням тестового контролю викладач інформує студентів про цілі контролю. Консультації в ході контролю можливі лише в тому випадку, коли в формулюванні питання допущені помилки, неточності, неясності.

Друга частина контролю проходить в лабораторії неорганічної хімії. Усі питання включають